

[Ibsen.]

Regner man nu med, at en Operaforestilling gennemsnitlig koster 15 000 Kr. om Aaret, og at Publikumsbesøget vilde dække de 5 000 Kr., saa var der 10.000 Kr. tilbage, og saa kunde man jo stille det Ræsonnement op, at naar Staten tog de 5 000 Kr. paa sin Kappe, kunde Lytterne passende tage de andre 5 000 Kr. paa deres. Men selv om nu ogsaa et Flertal af Lytterne fandt, at disse Operatransmissioner var værd at høre, saa frembyder der sig et andet Spørgsmaal, nemlig om man ikke for en billigere Betaling kunde faa en lige saa god eller maaske bedre Udsendelse. Derfor vilde selvfølgelig Lytterne protestere paa det kraftigste, hvis de kunde opnaa noget saadant. Fra Radioraadets Side er der ogsaa, saa vidt jeg husker, protesteret imod, at man skulde købe for en forud bestemt Betaling, hvorved man dog til en vis Grad købte Katten i Sækken. Man havde fra Radioraadets og Radioledelsens Side intet imod at træde i Forbindelse med det kongelige Teater, tværtimod, men man vilde have et passende Ækvivalent i Forhold til de Penge, man ydede, og efterhaanden som Radioen fuldkommengøres mere og mere, stiger Kravene til den ogsaa fra Lytternes Side, saa vel i teknisk som i rent kunstnerisk Henseende.

Der maa da ogsaa, naar der tales om Udsendelser fra et Komediehus eller et Operahus, i høj Grad skelnes mellem Skuespillet og Hørespillet. Skuespillet er for Øjnene og for Ørene, Fantasien sættes i Bevægelse gennem begge disse Sanser. Men fra Hørespillet opfattes det hele gennem Ørene. Virkemidlerne maa da, hvis Fuldkommenhed skal naas, være højst forskellige, og Teknikken for Hørespillets Vedkommende være en anden end for Skuespillets. Ved Opførelsen af et Skuespil kan de agerende ikke bindes til en bestemt Plads foran Mikrofonen i kortere eller længere Afstand, som Hørespillet fordrer det, og derfor vil visse Replikker eller visse Strofer enten gaa tabt for Lytterne eller i alt Fald ikke komme til deres Ret, saaledes at den kunstneriske Præstation derigennem forringes. Men omvendt vil Hørespillet ikke kunne have videre Tiltrækning for et seende Publikum, da Bevægelsen paa Scenen og alt, hvad der gives ind gennem Øjnene, hele den Illusion, der dér skabes ved Miner, ved Fagter, ved Lader, intet betyder for Hørespillet. Derfor vil alt dette ved Hørespillet træde fuldstændig i Baggrunden. Ved Hørespillet vil alt bero paa Stemmen og paa den Illusion, der

kan skabes gennem Øret ved Lyde eller ved Pauser. Der kan laves Illusion ved Hørespillet ved forskelligartede Lyde; man kan forberede en Situation ved, at Lytterne hører et optrækkende Uvejr eller en Vognrumlen, som giver Sindet en vis Modtagelighed for det, der senere skal ske. Men det bliver ganske andre Virkemidler, Lytterne behøver, end de, der med Øjnene overværer et Skuespil, vil have Behov.

I samme Forbindelse maa jeg dog sige, at til Trods for den store Forskel, der er i de Krav, der stilles til Skuespillet og til Hørespillet, vil Hørespillet sikkert have en meget stor Betydning for de Kunstnere, der er ved vor Nationalscene, idet de Virkemidler, som der skal anvendes, og som er andre end i et Skuespil, ogsaa vil have megen Betydning for dem. Mimik og Gestus træder tilbage, og alt overlades til Stemmen. Men dette maa jo være en meget værdifuld Oplærelse for de Kunstnere, der skal være Værnere om vort Sprogs Renhed og Skønhed, og det er derfor ikke en af de ringeste Opgaver, Kunstnerne kan faa paa den statsunderstøttede Scene, at kunne komme til at virke fuldt ud i Hørespillet. Derfor forekommer det mig ogsaa, naar vi lægger den Betragtning til Grund, at det er en yderst fortjenstfuld Handling at knytte Baandene mellem det kongelige Teater og Radiofonien saaledes, at begge disse to Institutioner paa rette Maade faar Nytte af hinanden, og det tror jeg ogsaa de kan faa ved det her foreliggende Forslag.

Med den Udvikling — det er der da ogsaa gjort opmærksom paa af ærede foregaaende Talere —, som Radiofonien har faaet i Løbet af ganske faa Aar herhjemme, er det ganske nødvendigt, at den faar sit eget Hus, hvad der jo ogsaa tages Hensyn til ved dette Forslag. De Lokaler, Radiofonien nu har, er ganske utilstrækkelige, ikke alene Studierne, men ogsaa Kontorerne. Det er jo for øvrigt omtalt i Bemærkningerne til Lovforslaget, hvor tilfredsstillende de er, og jeg ved, at Driftslederen for Radiofonien, Kammersanger Holm, stadig har sørget for, at Udsendelserne kunde blive de bedst mulige, og at Studierne derfor blev de bedst mulige, medens det saa fik gaa med Kontorerne, hvor han og hans Personale skulde opholde sig, som det kunde.

Men de — jeg vil ikke sige Huler, som et andet æret Medlem sagde, men de Huller, de har og har haft i Post- og Telegrafvæsenets Bygning paa Købmagergade, og som er alt andet end overdaadige, kan nu ikke bruges mere. Efterhaanden som Radio-